

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 80. ANUL XIV.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era peo jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 9/21 Octobre 1866.

Eveniminte politice.

Sabiu in 8 Octobre.

Biletulu de mâna imperatescu indreptatu câtra contele Belcredi si de care amu amintitu in putine cuvinte in nrulu trecut este celu urmatoriu:

Iubite conte Belcredi! Candu amu publicatu prin manifestulu Meu din 17 Iuniu a. c. popóreloru Mele, cu adunca durere, neincungiurabil'a necesitate a resbelului, pentru aperarea bonului dreptu alu Austriei— in acestu momentu seriosu au respunsu popórele la chiamarea Mea cu o astfelu de bucuria sacrificatoriã, încâtu acést'a a fostu pentru anim'a Mea cea tare ingrigitã o adeverata satisfacere. Redicatoria erã consciinti'a, ca monarchu si poporu suntu condusi la unu pasiu atãtu de seriosu de acelasi cugetu si de acelasi simtiementu.

Nefericitele eveniminte ce au urmatu dupa acést'a pre campulu de resbelu dela média-nópte, grelele sacrificii, ce le au impusu aceste imperiului Meu nu au sgduitu spiritulu patriotismului in poporu.

In capitala si in alte pârti au luat mii de insi din buna voia armele, séu pentru cá sa intarésca sirurile armatei ori sa formeze corpuri de voluntari, séu pentru cá sa apere marginile de invasiuni inimice, acestu simtiu de sacrificare s'a aretatu si la ecuirea fecioriloru.

In credinciosulu Meu comitatu, in Tirolu, s'a radicatã intréga adeverat'a populatiune entusiasmatã de patriotismu, spre respingerea eroica a inimicului, si scumpulu Meu regatu Boemi'a a pastratu între suferintile cele mai amare si între pressiunile cele mai grele o astfelu de ténuta, cum póte sa o aiba numai unu poporu, care, asemenea fiiloru Tirolului, prin iubirea credincioasa câtra Dominitoriulu seu stravechiu, câtra imperiu si patria, scie dá istoriei o splendóre, ce nu palidéza nici odata.

Durere, ca in decursulu eveniminteloru resbelice, pressiunile s'au estinsu si asup'r'a altoru tieri, asup'r'a credinciosei Mele Moravie, Silesie, unei pârti din Austri'a de josu, Tirolului de média di si a ténutului Goritiei— si in tóte pârtile in tempulu acestei grele cercãri s'a manifestatu simtiulu de patriotismu si de credintia alu populatiunei nu numai neslabitu, ci chiaru in situatiunea cea mai periculosa in unu modu radicatoriu. Cu deosebire au fostu pentru Mine binefacãtore participarea cea plina de iubire si de adeverata sacrificare, cu carea fura ostasii raniti ajutati si grijiti de câtra tóte clasele populatiunei.

Asiã se insira lângã impressiunile dileloru nenorocite suvenirea netrecãtore de documentele cele mai pretiose de credintia si de nobilu sacrificiu alu popóreloru Mele si miscatu la anima Mi esprimu pentru acestea recunoscinti'a Mea cea mai multiamitória.

Te insarcinezu a aduce acést'a la cunoscinti'a generalã, cu deosebire insã reprezentantiiloru regatelor si tieriloru Mele cu ocasiunea adunãriloru lor ce au sa urmeze.

E detori'a regimului Meu de a aplicã tóte mijlócele raneloru celoru adenci causate prin resboiu. Activitatea cea mai incordata e aici unu obligamentu sãntu, a caroru implinire conscientiosa o asteptu dela tóte organele regimului.

Cine au sacrificatu in tempulu acest'a greu pentru imperiu, are pretensiune la ajutoriulu imperiului cu care (ajutoriu) dupa dreptu si ecuitate nu trebuie traganatu.

Despre rezultatele mesuriloru deja luate de Dta vei avé sa-mi faci in continuu proponeri.

Schönbrunn, 13 Octobre 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

Pulsky unulu dintre ministrii unguresci dela 1848—9, carele petrecu pâna mai deunadile cá emigrantu in strainetate, capatã concessiunea de a se întorce in patria, cá sa-si cercetedie famili'a. Cele mai multe diuarie a compatimitu pre numitulu fostu emigrantu pentru sórtea cea trista de care fu lovitu perdiendu soci'a si fi'a inca înainte de sosirea sea in Pest'a, prin mórte, si mai tardiu pre unu fiu alu seu. Acum aflãmu ca Pulsky acést'a e ampesti-

atu fu primitu si in audientia la M. Sea si ca a si inceputu a se ocupã de studiarea si apretierea politicei ministrului Belcredi. Se dice ca parerea lui este, ca déca Belcredi mai remane neactivu, atunci partid'a lui Deak nu se mai póte sustiné in Ungari'a. Acéstã parere a produsu dorinti'a ministrului Belcredi de a discutã cu Pulsky asup'r'a cestiunei unguresci.

Hr. Ztg. de eri aduce trei telegrame dintre cari done (unulu din Vien'a si altulu din Pest'a) anuntia, ca dietele transilvane suntu conchiamate prin unu rescriptu dela 14 Octobre n. pre 19 Novembre. Unu autografu imperatescu incunoscintiéza pre Cancelariulu de Mailáth despre motivulu amanãrei terminului de convocarea dietei unguresci, care motivu este epidemia, ce s'a estinsu asiã de tare in tier'a unguresca. Demanda insã a face tóte dispositiunile necesarii, pentrucã indreptandu-se starea sanitaria a tierii, diel'a numai decãtu sa-si póta incepe activitatea sea. Imperatul multiamesce Ungariei pentru voluntari si recunósce nenumeratele dovedi de participare fatia cu ranitii austriaci si ai aliatoru.

Unu altu (alu treilea) telegramu ne spune, ca Majestatea Sea a sositu in 18 Octobre in Brünn (Moravi'a) petrecutu de ministrulu de statu. Masse de poporu l'a salutat cu bucuria. Giskra ia cuventatu. In respunsu recunósce Imperatul purtarea cea esemplaria a cetãtiei Brünn si observa, ca puterea morala purcese din cercarea cea grea. Unde cercarea cea mai grea produce partea acést'a mai nobila a vietii omenesci in totalitatea sea, acolo sperantiele in unu viitoriu mai bunu odihnescu pre unu temeiu neclãtitu. Imperatulu si va indreptã atentiunea inainte de tóte câtra implinirea acestoru sperantie.

Despre diel'a croata inca nu se face pomenire oficiosa, sciri insã suntu ca se va conchiamã si acést'a pre 28 Noemvre.

Tratatulu de pace între Austri'a si Itali'a despre care amintirãmu si noi mai de multe ori s'a publicatu in tóta estinderea lui, punctele de capetenia suntu cunoscute deja si cetitoriloru nostri.

Din Berlinu se imprascia scirea, ca in Ianuariu fiitoriu, adunandu-se parlamentulu germanu nordicu, actulu celu dintãiu va fi proclamarea regelui prussianu de imperatulu Germaniei.

Nu este demulta de candu erã vorb'a in unele foi despre concentrãri de trupe rusesci la marginile de média di si apusu ale imperiului. Unu corespundinte din Varsiovi'a alu unei foi silesiane anuntia acum, dupa isvóre sigure, cum dice elu, ca generalulu rusescu Berg si alti generali din capulu armatei, ce se afla in Poloni'a, suntu chiamati prin telegrafu la Petersburg, spre a fi de fatia la consultãrile militare ce au sa se facã acolo. Dupa semne aru crede cine-va, ca suntu eventualitãti resboioase si óre-care pregatiri se si facu pe subt ascunsu. Asiã de e. a sositu ordinu de a provedé magazinele cu ovesu, ceea ce se intempla numai candu are sa se incapa pregatirea de unu resbelu.

Din Franci'a se spunea, cu vre-o cate-va dile mai nãinte, ca starea sanetãtiei imperatului Napoleonu insuflã grigi fórté mari. Ba se spunea, ca Napoleonu s'a supusu unei operatiuni (Elu sufere de petra), dara operatiunea aru fi fostu fãra succesu. Acum se scie, ca imperatulu nu s'a supusu la nici o operatiune pentruca e convinsu, ca nu aru fi in stare sa supórté durerile si asiã mai bine va mai traganã bolindu pâna i va concede ból'a ins'a. Dupã „France“ se spune (dela 16 Octobre) ca starea sanetãtiei imperatului e buna si ca pâna in 22 Oct. va petrece la Biaritiu.

Din Serbi'a are „Zkft.“ o corespundintia datata din Belgradu in 12 Octobre n. Corespundintele comunica rezultatulu celu multiamitoriu, celu avura exercitiile militieloru serbesci din anul acést'a. Ele dovedescu de o propasire si desvoltare insemnatã a spiritului militariu. Principele Michailu rostí cu asta ocasiune urmãtorea cuventare trupelor concentrãte:

Militari! Dela infiintirea principatului Serbiei, dela tempulu, decandu natiunea serbesca au ajunsu a fi unu statu de sine si la o viétia politica,— astadi este pentru prim'a óra, candu unu regentu alu Serbiei vede o putere armata, providiuta cu tóte cele de lipsa, concentrata dinaintea sea. Sum convinsu ca voi sunteti veseli si mandri, ca amu inceputu cu voi manevrele, ce amu de

cugeți alé face cu armat'a întreaga, cautându unu locu pentru exercitiile militare, care avu o rola lórté insemnata in tempulu resbelor de eliberare si unde înainte cu cu 50 de ani armat'a serbésca, avendu lipsa de cele mai necesarii, numai prin virtutea ei, condusa de tatalu meu, si a castigatu o coróna de nemurire; iara noua ni-a lasatu unu focu sacru, care ne incaldiesce si mai tare, animele nóstre.

Domnii mei, oficieri si militari! Multiamitu cu propasirile Dvóstre de pâna acum, de cari tocm'a avui norocire a me convinge, ve esprimu ferbinte si parintésca mea multiamire. Totu odata in sa viezu in acea sperantia si credintia, ca spiritulu Dvóstre militariu, va corespunde nisuintieloru, cu cari eu nu sum crutiatoriu, candu e vorb'a de indeplinirea organisatiunei armatei, si la revederea cea mai de aprópe mi se va dá ocaziune sa ve dicu: **Ve multiamescu soldatiloru! nu me amu insielatu in asteptárele mele: Serbi'a e mandra cu voi! Sa traiti! Sa ne revedemu in buna sanetate!**

Inmiitu resuná „ipak“ si „zivio“ din gurile militariloru, cari dupa aceea s'au reintorsu la trebile loru cetatienesci.

Din corespundintia se vede mai departe ca reprezentantulu Romaniei la curtea Serbésca, Ioann Cantacuzinu si-a datu acreditivele sele. Barbatulu acest'a se dice ca e bine alesu, avendu calitatile diplomatice, cari i inlesnescu a cuprinde pe deplinu missiunea sea.

Din Constantinopole se telegraféza, ca o scrisóre vezirala, carea esprima oficialu recunóscerea Princpelui de Hohenzollern, s'a tramisu la Bucuresci. Principele se astépta acolo. Cu acest'a aru fi delaturata diferentia.— Sinodulu grécescu au recunóscutu independintia bisericeii románe.

Din Romani'a aflámu ca joi erá sa plece Domnitoriulu la Constantinopole.

Revista diuaristica.

In o corespundintia a l. „Tag. a Böhm.“ cetima urmatórele: „In privint'a deslegárei definitive a cestiunei constitutionali séu in privint'a conducerei celei mai de aprópe actiuni parlamentarie, nu are inca nici dlu de Majlati nici d. conte Belcredi unu programu positivu. Amendoi domnii simpatiséza intr'aceea, ca le place sa lasse sa vina lucrurile, ca sa i afle in pozitiune sianitiuta. Déca o asemenea pozitiune se póte numi destulu de asigurata, ne-amu indoi. Precum se scie sistem'a austriaca de fortaretie nu au pututu tine peptu in resbelulu modernu. Pentruca, lucrú de miratu, noi amu trebuitu sa desiertámu cuadrilatura italiana, in pace, fára de a o fi aperatu dupa cum s'aru fi cadutu. Ministeriulu inca i-arú puté umblá asiá cu pozitiiunile sele dupa sianitiuri. Noi putemu dintr'odata sa audimu de predarea portfoiului, inca înainte sa fia vorb'a de o lupta.

In care directiune va fi metamorfos'a nu este decisu. De-si „Schweitz Cor.“ anuntia, ca Archducele Rainer este alesu de urmatoriulu lui Mensdorff si in legatura cu acestea vrea sa scia de conferintie insemnate in privint'a politiceii interne. In conferintiele aceste se sustine impacarea cu Ungari'a, de principiu neclatitu si consántitu prin readunarea dietei unguresci.

„Presse“ dela 17 a. c. dice:

Pre candu contele Belcredi, dupa tóte câte se potú vedé, este ocupatu cu pregatirile pentru actiunile de statu in Ungari'a, iara reprezentantii regatului (Ungariei) radimati pe dreptulu lorú celu bunu, cauta cu o linisce impunatóre la desvoltarea lucrurilor in diet'a cea mai de aprópe: se inmultiescu nevoile imperiului. Fóia imp. d. I. publica cu incetulu prescrieri despre punerea in lucrare a legiloru finantiale, care s'au emisú in momente de celu mai mare periculu, si mai ca se aru paré, ca ministeriulu dupa restaurarea pácei vrea sa se folosésca de mijlócele finantiale ale imperiului pâna la estrem'a margine trasa de acele legi.

Déca sub asemenea impregiurári nu se mai audu numai plangeri singuratice, ci din tóte pártile incatráu ne întórcemu — si adeca nu prea tare, sub press'a austriaca,— candu se vede fiacare amenintiatu si pagubitu in interesele sele, mai avemu cauza de a ne mirá. Unu descuragiú generalu au ocupatu spiritele si prospectele de dile mai bune se departéza cu atât'a mai tare, cu câtu fapt'a mantuitoare e mai neaperatu de lipsa.

In „Albin'a“ gásimu urmatórea coresp. din Ciacov'a dela 27 I. tr.: Stimatè domnule Redactoru! Astadi in comun'a Ciacov'a convenindu mai multu preoli si invetiatori din Protopopiatulu românú gr. or. alu Ciacovei, domnulu administratoru protopopescu, prea zelosulu fiu alu natiunei nóstre, Ioane P. Seimanu, cu inima si cu sufletu plinu de bucuria, celoru ce au fostu de fatia le publicá circulariulu Ilustr. Sele, neobositulu domnu Episcopu alu Caransebesiului Ioan Popasu, prin carele s'a mandatu clerului românú gr. orient., ca in viitoriu sa se fina rugaciuni cátra Dumnedieu in S. biserici pentru Alessandro Nedelco si soti'a lui Ann'a, cari tóta averea lorú in suma cam la 40,000 fl. v. a. au binevoitu a o jertfi pre altariulu dulcéi nóstre natiuni, testandu susu amintitii pré nobili funoatdri averea lorú, pentru crescerea tineriloru orfani românú gr. or.

Acésta fapta pré démna de lauda, venindu la cunoscintia celor'a ce au fostu de fatia, a umplutu inimile tuturor'a de mangaiere si de bucuria; simtindu vertosu fia-care, ca Dumnedieu candu fericesce unu poporu, vérsa din nectariulu seu celu plinu de bunatáti daruri sánle in inimile fiiloru lui, prin cari daruri, se sántiesce launtrulu lorú, i face si i misca apoi a fi plini de virtuti nobile, jertfindu-se fie-care, pentru luminare si civilisare, si prin aceste pentru marirea si fericirea lui.

Provedintia divina binevoi a se indurá spre poporulu nostru românú, candu miscá inimile amintitoru pré nobili fundatori, a face acésta fapta filantropica, prea démna de lauda, si prea nobile.

Dumnedieu dara, dupa voi'a lui cea atolupterica sa se indure a le dáruí viétia lunga si fericita ambiloru prea nobili fundatori. —

Dumnedieu dapa voi'a lui cea inalta, sa daruiesca viétia lunga si fericita, si Ilustr. Sele D. septemvir Simione Popovicu, carele s'a sirguitu, si a binevoitu a mijloci, sa se faca fapt'a acést'a, producátore de fericire si mangaiere, pentru fiii orfani românú gr. or., si prin acesti'a apoi marirea si fericirea dulcéi nóstre natiuni. —

In fine, ambiloru prea nobili fundatori Alessandro Nedelco si soti'a lui Ann'a, pentru prea nobilele lorú fapte, cu fiasca devotiune in publicu pentru toti, fiii orfani le esprimu cea mai pie multiamire. —

Nicolaé Nicolaevicu,
supremu docente românú in Ciacov'a.

Eata numitulu circulariú;

Multu On. D. Adm. protop. Ioann P. Seimanu in Ciacov'a.

Copia nr. cons. 1284/1866.

Multu Onorate Dle Administratoru protopopescu!

Prea iubitulu barbatu alu natiunei románe si zelosulu credinciosu alu bisericeii nóstre dreptu maritóre románe resaritene, D. Alessandro Nedelco, cetatiénu si proprietariu in Pest'a, impreuna cu multu stimat'a-i socia Ann'a, nascuta Hauptman, au statoritu nerevocabilu a consacrá prin testamentu, dupa reposarea Dloru, tóta averea lorú cea insemnata, aprópe la 40,000 f. v. a. spre infintierea unui institutu in orasiulu Lugosiu pentru crescerea prunciloru gr. or. românú seraci.

Unu exemplariu alu acestui testamentu de mare pretiu, tramisu mie, s'a si depusu la pastrare in archiv'a diecesana episcopésca spre inventuale folosire oficiosa.

Deci dandu-ti si multu On. DTale in cunoscintia acésta scire imbucurátore yinu totodata a-ti impartási, ca consistoriulu nostru diecesanu, adunatu astadi in siedintia estraordinara, a hotáritu a a se aduce cea mai ferbinte multiamita in numele intregéi nóstre Eparchii atátu nobililoru fundatori Alessandro si Ann'a Nedelco, cátu si Ilustritátiei Sele Dlui Septemvir Simionu Popovicu, ca prea demnului mijlocitoriu alu acestei fundatiuni, cu acelu adausu, ca numele marinimosiloru fundatori sa se pomenésca la S. jertfelnicu in vecii veciloru in tóte SS biserici ale diecesei nóstre, pâna candu se voru aflá nobili fundatori in viétia între cei vii, iara dupa reposarea lorú între cei morti.

In intielesulu acestei hotáririi Multu On. Dta primesci insarcinarea a indrumá pre preotímea parochiale din districtulu Multu On. DTale sa se petróca in diptichulu (pomelniculu) viiloru alu respectivei S. biserici numele Alessandro si Ann'a si sa le pomenésca la tóte santele slujbe ddiéesci; ear dupa trecerea nobililoru fundatori din viétia (ceea ce se va notificá la tempulu seu) sa-i petróca in diptichulu repositiloru si preotímea sa urmeze cum sa aretatu mai susu.

Din siedintia consist. tinuta la Caransebesiu in 22 Septembre 1856.

Episcopulu diecesanu.

Ioann Popasum, p.

Principatele románe unite.

Bucuresci, 1/12 Octobre.

Vediendu cine-va cele ce se petrecu prin cluburile rosiiloru si prin adunárele lorú, dise de sine: societáti ale amiciloru constitutionei, nu póte sa nu se desguste si sa nu strige cu indignatia: iéta cum intielegu acesti ómeni, cari din nefericire au condusu pâna astadi trebile tieréi si opiniunea publica, iata cum intielegu acesti liberali si patrioti nec plus ultra, drepturile cetatieniloru si libertatea de opiniuni! iata cum intielegu acesti plapomari ambitiosi, acesti perturbatori de meseria interesele patriei! si iata pentru ce, camerile trecute nu facéu nimicu, si interesele natiunei suferiau in stagnatiune, cáci nu vedemu din partea reprezentantiloru tieréi decátu numai dispute si certe de portfoiu. Vedia acum si convinga-se alegatorii odata pentru totu deun'a, in mántile cui trebuie sa incredintiedie mandatulu de deputatu si interesele patriei.

Dispute si certe, urlete si vociferári insulte si calumnii, gionturi, imbranceri si batái, iata ce s'a petrecutu prin adunárele rosiiloru, iata cum sciu Dloru sa useze de libertátile ce ni s'a acordatu

prin constituțiune, iată în fine rezultatele ce căta să accepte cineva dela nisece oameni alu căroru elemente de viață nu pôte fi decâtu conspirările și anarchia.

Ce voru face însă cei dela Ordin ea în fatia insulteloru ce au primitu dela rosii, dela acesti oameni ai desordinei cari le căta pricina, cari alerga la totu felulu de mijloce pentru a se impune alegatoriloru și natiunei ce au devenitu calulu loru de bătălie și mijloculu de exploatare perpetua, în numele celoru mai sacre principii?! Ce voru face conservatorii în fatia atatoru atacuri și calumni contr'a onorei și demnității loru publice și publice și private? Rupe-voru pentru totu deun'a ori ce relațiuni cu acesti oameni, cari totu deun'a s'a servitu de densii că de nisece unelte pentru scopurile loru particulare și exclusiviste? sau continua-voru că și pâna acum a fi jucaria aceluor oameni cari au ultragiatu pâna și chiaru mormintele părintiloru loru?

Credemu, ca boerii se voru fi desceptatu acum și se voru fi invetiatu minte, și voru alungă dela densii pe amicii și aliatii loru cei falsi ca nu voiescu a mai avea nici o legatura politica și nici o solidaritate cu acesti oameni ca nu mai recunoscu nici unu altu comitetu decâtu întregulu colegiu electoralu alu natiunei și lasandu astfelu alegatoriloru tota libertatea de actiune în afaceri politice. Cu modulu acest'a voru încetă urele și desbinările pentru deputatia, diverginti'a și luptele de partitu nu și voru mai avea locul, și se va sfersî odata cu acesta lupta care a adusu tôte relele și tôte nefericirile pe capulu bieteii natiunii. Căci natiunea, precum a disu cu dreptu cuventu printiulu D. Ghic'a, ne cunoșce pe fiacare ce poma suntemu.

„Reform'a.”

Maria Sea Domnitoriul, insotitu de d. ministru alu lucrărilor publice adinterim, au plecatu spre a vizită, trecendu prin Tergovisce, orasielē Câmpu-Lungu și Curtea-de-Argesiu. Duminec'a viitoare, M. S., întorcendu-se prin Pitesti va fi aci.

D. printiu G. Stirbeiu, ministrulu de externe, avendu a lipsi pentru putinu tempu dela postu; prin decretu domnescu D. P. Mavrogeni, ministrulu de finanție, este insarcinatu cu interimulu ministeriului de externe pâna la întorcerea dlui printiu Stirbey.

Varietăți.

*** Maj. Sea Imperatul Ferdinandu s'a întorsu la Prag'a și a fostu primitu cu entuziasmu de cătra populațiune.

*** Primatelu Ungariei Scitowsky fu mai de multu tempu bolnavu. Dupa scirile cele mai dincôce starea sanătății prelatulu eră forțe precaria. Mejestățile Sele Imperatulu și Imperatés'a au insarcinatu pre cancelariulu Ungariei a se încunoscintiă di de di despre starea sanătății primatelu. Unu telegramu de eri spune ca au muritu în 19 Oct. n.

*** Esc. Sea Eppulu rom. cat. M. Fogarasine spune G. Tr. ca a fostu în Oct. n. în vizita la Esc. Sea Metropolitulu gr. cat. Alexandru St. Siulitiu în Blasiu.

*** Ministrulu de finanție conte Larisch, care se afla în concediu, se dice ca si-a mai prelungitu concediulu. Afacerile ministeriului de finanție la port'a interimalu chefulu de secțiune de Beke, că „subsecretariu de statu.”

*** Inalt'a c. r. comanda militaria a țierei a facutu dispunțiune, că contumali'a pentru vitele cornute străportate din Romani'a sa se reduca la 10 zile, pentruca scirile despre starea sanătății vite-loru e acum imbucurătorie.

*** Docenti'a dlui Dr. Racuciu la academi'a c. r. de drepturi în Sabiu, ne spune o corespondinti'a a Gazelei Tr. din Clusiu, a datu de greutate mari.

*** Necrologu. În Cernauti repausă Vasiliu Ioanovicu profesoru, asesoru consistorialu și deputatu dietale. Meritele ce și le-a castigatu în viața sea cea activa i dau dreptulu a fi gelitu de țiera, de literatur'a româna și de biserică. Fia-i țierân'a usiôră!

*** Dela Brasioyu aflămu, ca în tempulu colerei din urma unu d. anume Hagî Ionitia Constantinu, Cavaleru de ordini c. r. austriace, rucesci, turcesci și franceze, au contribuitu forțe multu la domolirea reului, alătu prin ajutoriulu seu medicinalu, cătu și prin bunetatea animei sele, cu carea se interesă de bolnavi fără de a face deosebire între clasele societății. Pre cei seraci ia ajutat cupe-randu-le multor'a insusi medicin'a. Despre aceste tôte atestăza subscrierile de persoanele cele mai distinse ale Brasiovlui.

Totu pe base de documente mai aflămu ca acestu d. au facutu cure (de scrofule), la cari alti medici, în unu siru de ani curandu mereu, nu au pututu sa le ese în capetu, și adeca în restempu de vre-o 7 luni. Brasiovenii potu sa-si gratuleze, deca au unu atare barbatu în mijloculu loru.

*** Din Aradu se scrie: La noi morbulu epidemicu domnesce în forțe mare gradu, într'atât'a cătu omulu celu mai sanetosu, în urmarea sgirciuriloru în tempu de 4 ore remane mortu. Tempulu a inceputu a fi mai recorosu.

*** (Colera.) Dupa scirile, ce ni le aduce „Wr. Med. Presse” numerulu persôneloru cercate de colera, dela erumperea

ei în Austri'a (1 Iuliu) pâna la 15 Sept. se urcă la 70,000, dintre cari mai bine de 40,000 au caditu victima acelei'a. Sum'a acest'e într'adeveru este însemnata și înfricosiata, și totusi, durere, ca din putine locuri ne vinu sciri despre continerea ei. Si adeca în singuraticelē provinciē se afla următoreā proportiune. Austri'a infer. în Vien'a (pâna în 25 Sept.) s'au bolnavitu 2596, insanatosiatu 617, muritu 1131, remasu bolnavi 530; în siesurile întinse s'au bolnavitu 12,690, insanatosiatu 6424, muritu 4327, remasu boln. 1939. Austri'a super: aci epidemia se ivi numai sporadica. În unele ținuturi, și adeca în Boemi'a: s'au bolnavitu 24,523, insanatosiatu 10,885, muritu 11,647, remasu b. 1891. Moravi'a: s'au bolnavitu 31,189, insanatosiatu 15,345, muritu 13,966, remasu b. 1889. Silesi'a: s'au bolnavitu 834, insanatosiatu 263, muritu 300, remasu boln. 271. Bucovin'a: s'au bolnavitu 6789, insanatosiatu 2966, muritu 3134, remasu b. 689. În teritoriulu administrativu alu Leopolei Galitiē: s'au bolnavitu 7191, insanatosiatu 2173, muritu 3626, remasu b. 1392. În cerculu adm. alu Cracoviei, mai întâiu a fostu sporadica, dupa aceea în zilele din urma a devenitu epidemica și ad. s'au bolnavitu 181, insanatosiatu 80, muritu 33, remasu b. 98. Stiri'a: numai casuri sporadice. În Litorale, Görz și Triestu: s'au bolnavitu 396, insanatosiatu 101, muritu 137, remasu b. 125. În Ungari'a: s'au bolnavitu 7032, insanatosiatu 1794, muritu 3024, remasu b. 2214. În Croati'a și Slavoni'a pâna în 15 Sept. se ivi numai sporadica, de atunci au inceputu a deveni epidemica.

*** Duelu. Întrē notițiele diarielor nemțiesci aflămu și următoreā: În cercuri militare au făcutu sensatiune unu duelu din padurea cetății aprôpe de capela Hermineloru la Pöst'a, ce s'a întemplat întrē doi oficieri dela unu regimentu de infant. Capitanulu G. . . r., românu, fu provocatu din partea unui locot. super. în urm'a unei certe natiionale. Duelulu s'a primitu, și s'a alesu sabi'a că arm'a de duelu; s'a aflatu și secundanti și la 1/27 ore diminiția se bateau duellantii în loculu aretat. Capitanulu G. capatâ o astfelu de lovitura la mân'a stânga, încâtu acest'a i spândiurâ pâna la incheutori (?), și în o asiâ stare deplorabila trebui sa-lu ducă în caru la locuint'a sea. Ambii oficieri au cuitatu dejă. Capitanulu G. s'a cerutu sa se transporte la Gratz. — Ne aru paré reu candu s'aru adeveri scirea acest'a.

*** Notelē cele nouede unu florinu voru pasi în circulațiune dela 1 Novembre n. De atunci se va sistă fabricatiunea noteloru de banca de unu fl. cu totulu.

*** Pusci cu umplatur'a din apoi pentru armata austriaca. Precum se audē pusciile de fe-liulu acest'a, dupa sistemulu unui englezu Remington, s'au probatu în arsenalulu de artileria. Ele au o constructione simpla asiâ încâtu ori ce omu sa se pôtă cu înlesnire servi de dens'a și pre lănga aceea, pôte sa dea 16 focuri pre minuta. În tota armat'a se voru adaptă pusciile dupa sistemulu acest'a.

*** Remasitielē (môstete) lui Ioann Nepomu cu, care fură străportate în tempulu rebelului la Salzburg, se voru reintôrce îndereptu la Prag'a. (Sicriulu în care suntu pastrate remasitielē de argintu massivu.)

*** Escesele contr'a lesuitiloru în Prag'a ieu dimensiuni totu mai mari. Politia are continuu de lucru cu împedecarea și domolirea demonstratiuniloru.

*** Legionari din corpulu lui Klapka an mai sositu încă la Vien'a. Feciorii de rendu spunu toti unanimu ca au fostu însielati și sedusi.

*** Scirea despre decoratiunea si dotaria lui Klapka de cătra regimulu prussianu o dechiara „W. Abdp.” de neadeverata.

*** Kossuth a sositu în 13 Oct. n. în Milanu.

*** Obrosiurane veni amana, intitulata: „11/23 Februaru 1866” de Nicolae Cretulescu, Bucuresci, tipografi'a lucratoriloru asociati pasagiulu românu 12. Brosiur'a cuprinde cele petrecute mai cu sêma sub tempulu ministeriului Cretulescu de sub domni'a lui Cuz'a. Ea arata cu o moderatiune și tactu cam raru obicinuitu dincolo de Carpati, ca acei'a esagerăza, cari vrêu a încarcă tôte relele de sub regimulu trecutulu dlui Cretulescu, și arata ca acele rele datēza de mai înainte și adeca, de candu eratu la putere dintre acei ce suntu și astadi. Ministeriulu Cretulescu au avutu ce e dreptu greutate de a învinge pentruca să descurce incurcaturile de altii, însă au venitu 11/23 Februaru și au facutu capetu la tôte planurile, prin care se putē statori o ordine în trebile țierei și cu deosebire în ale finanțieloru.

Însemnata teacomerçiuului Austriē cu Turci'a. Din unu memorialu alu dlui Ferd. Haas c. r. consulu în Iasi, a căru cuprinsu s'a publicatu în „Austri'a”, se vede, ca comerçiuulu Austriē cu Turci'a cresce mereu. Pretiulu comerçiuului acestuia socolitu de Haas suie la 140 milioane, seu cam a patra parte din comerçiuulu ce-lu are ținutul (teritoriulu) vamalu austriacu cu țierile straine. Comerçiuulu pe mare e șocotitu numai aprossimativu, pe candu celu de pre uscatu este aretat cu date detăiate. Esportulu din Austri'a cătra Turci'a întrece cu multu importulu de acolo. În 1864 negociulu de esportu întrecea cu 88% pre celu

de importu (esportu e marfa ce ese si importu ce intra in tiéra.) Importu dela 1854 pâna la 1863 au scadiutu si adeca dela 29½ milione la 28 milione. In acelasi tempu insa au crescutu esportu diu Austria câtra Turcia dela 2,124000 f. la 51,955000 f. Vorb'a e aici inca totu numai de comerciulu de pre uscatu. Asemenandu articuli cari trecu marginea câtra Turcia cá esportu, se arata, ca industri'a din patria (Austria) desvôlta o concurentia de insemnate in pietiele orientale. Esportulu celu mai insemnatu este: de marfa ordinaria de lucruri menunte, de marfa de pele si gumi, vestminte fine si marfa de moda, marfa de cea mai fina de lucruri menunte, marfa ordinaria si de mijlocu de lâna, marfa ordinaria de pele si gumi, marfa fina de feru, marfa de mijlocu de bumbacu si arme, vestminte de cele mai fine si marfa de moda, marfa fina de pandia si charthia de câte 1 pâna la 5: 3 milione; marfa fina de lemn, marfa fina de lâna, marfa ordinaria de melasa, de feru, marfa fina menunta, marfa ordinaria de aprinsu, marfa de mijlocu de pandia, zacharu, marfa fina de bumbacu, cara, stiela fina de câte mai multu de o jumetate de milionu si alti mai multi articuli de mai putina insemnate. Fatia cu desvoltarea, ce a inceputu comerciulu de fabricate de vre-o trei ani încôee, e de asteptatu, cá industri'a patriei sa concureze totu mai multu in pietiele orientale si asiá sa redice comerciulu de esportu. Esportulu de unii articuli insemnati s'aru putea aventá mai multu, déca s'aru purtá mai multa grigia de referintiele pietieloru de acolo, precum se intempla in Franci'a, Angli'a si Elveti'a, unde anumite fabrici se ocupa cu productiunea articuliolru de lana si de bumbacu, ce au trecere in pietiele orientelii. Aceste prin agentii anumiti, cari calatorescu acele tieri si se facu cunoscute cu cerintiele si gusturile de pe acolo, si asiá si întocmescu productiunea.

**** Ungurii a supriti.** „K. Közl.“ afla cu multa indignatiune, ca in Bucovin'a unde in siése sate se afla 9800 magiari, diferitele regime, acum demultu se silescu, parte ai germanisá parte ai polonisá. In fia-care comuna unгурésca au indesatu (regimele) câte unu cehu vagabundu (foldöfnütö) de notariu, carele nici o vorba nu scia ungresce; ordinatiunile s. a. tôte le impartásiescu in limb'a nemtiésca, cu tôte ca judii, antistii si poporulu nu sciu nici o vorba nemtiesce. — Aceste tôte aru fi bine sa nu se intemple nici in Bucovin'a, dara nici asemenea acestor'a in Transilvani'a si 'n unele pârti ale Ungariei si inca la majoritáti de natiuni, dara nu la fractiuni neinsemnate, cum e cea unгурésca din Bucovin'a.

**** Fenomenile vulcanice dela Santorinu** pare ca au incetatu de a atrage atentiunea invatiatorulu. Cu tôte aceste intensitatea loru a crescutu in acesti de pe urma tempi, si eruptiuni mai violente inca au venitu acum de curendu sa respandésca ingrijirea printre poporatiune. O detunatura infricosiata, si care au fostu audita la o distantia de mai multu de cinci-dieci de mile prin pregiuru, a fácutu sa sara, dílele aceste la o inaltime ingrozitoare verfulu conicu alu insulei George I. Mai cu séma pe acestu punctu, totudéun, a in focu si in miscare, pare a se concentrá astadi tóta puterea vulcanului supt-marinu. Mic'a insula Aproesá, care s'a radicalu acum din mare, remane inerte si rece in tóta intinderea sea.

Putinu fumu care se inaltia in câte-va locuri in jurulu craterului stinsu, arata singuru astadi originea aparitiunei insulei. Cele optu mici insule cari paruse despártite si nu deodata, intre insulele Néa Kaimeni si Palea Kaimeni, s'au intrunitu dela nordu pâna la sudu. Mas'a loru, cu totulu vulcanica si de unu caracteru particulariu, cresce in tôte dílele intr'unu chipu nesimtitu si fára nici o manifestare de caldura nici de vapóre. Poporatiunea podgoriana dela Santorinu s'a crediutu autorisata a sperá ca vapórele de puciósa ce se respandise in insula aru fi destrasu bólele viei, séu celu putinu aru fi opritu desvalirea loru. Din nenorocire n'a fostu asiá, si ból'a oidium a facutu in acestu anu stricaciuni mai mari decâtu anii trecuti.

**** O companie de cinci persóne, esplotandu tiermurile riuului Colorad'a, a descoperitu acum de curendu o mare piramida in mijloculu unei câmpii desierte.** Ea erá compusa din pietri de 18 degete puna de 3 picióre de grosime si de 5 pâna la 8 de lungime. In partea ei superióre esiste unu podisiu avendu mai multu de 50 de picióre fia-care lature; insa se presupune ca paramid'a au fostu ast-felu trunchiata printr'o scuturatura a pamentulu, séu póte neispravita la cladirea ei, fiindu ca s'a gásitu pe pamentu o multume de materiale cari paru a proveni séu din derimare séu din pregatice pentru cládire. Asiá cum este astadi, monumentulu are 104 picióre de inaltime. Acestu monumentu se deosebesce de piramidele Egipetului intru catu aceste suntu compuse din pietri asiediate in trepte, pe candu in piramidele americane materialele au fostu cioplite dupa unghiulu de inclinare datu, suprafati'a loru e neteda de josu pâna in verfu.

Nr. 31—1 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Branesciu, ce este ingremiata inclitului Comitatu alu Cerasiului si Protopresbiteratului gr. or. románu ala Fagetului, se escrie prin acést'a concursu.

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

Ca acést'a statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

- a) in bani gat'a: léfa anuale de 105 fl. v. a.
- b) in naturale: 20 metie de gráu; 20 metie de cucuru; 100 ponti sare; 100 ponti clisa; 15 ponti lumini; 10 orgii de lemne; ½ jugeru de gradina pentru legumi pre lángha locuintia libera.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a a inzestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutul preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum'a si portarea loru morala si politica si astfelu inzestrate le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 1 Novembre cal. vechiu 1866.

Caransebesiu 29 Septembrie 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 32—1 **Concursu.**

In comun'a mestecata Denta, comitatulu Temesianu, e vacanta statiunea invetiatorésca cu propunerea in limb'a romána. Emolumentele suntu: 105 f., 50 meti de gráu, 100 p. de lardu, 50 p. de sare, 25 p. de lumini, 8 stángenii de lemne, 4 jugere de pamentu, pausialu de 4 f. si cortelu.

Doritorii de a cuprinde postulul acest'a au de a substerne recursurile loru cuviinciosu timbrate si proviedute cu estrasulu de botediu, cu adeverintia despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pâna aci, si despre portarea loru morala si politica pâna in 4 septemáni la

Versietiu in 29 Septembrie 1866.

Consistoriulu Eparchiei Versietinului.

Nr. 30—2 **Concursu.**

Devenindu vacantia la scóele populare rom. gr. or. din Protopopiatulu Orestiei urmatórele statiuni de invetiatori cu acést'a se deschide Concursu pâna la 20 Octobre a. c. st. v. si anume:

- 1) Sibotu cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. cuartiru liberu si lemnele trebuincióse.
- 2) Sabisielulu vechiu cu unu salariu anualu de 60 fl. v. a. cuartiru liberu si lemnele trebuincióse.
- 3) Sabisielulu nou cu unu salariu anualu dela copii si cantoritulu Bisericei in suma de 60 fl. v. a. cuartiru si lemnele trebuincióse.
- 4) Orestiór'a de susu cu scóele centrale la care su afiliate comunele vecine: Oresciór'a de josu — Buciumu — Ludesti, Costesti — cu unu salariu anualu in suma de 220 fl. v. a. lemnele trebuincióse si cuartiru.
- 5) Gelmaru cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. lemnele trebuincióse si cuartiru.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni au a-si tramite cererile loru adresate la acestu scaunu Protopopescu pâna la susu scrisulu terminu, documentandu ca suntu de religi'a gr. res. cu purtare morala buna — ca suntu pedagogi s'au teologi absoluti si sciu cantá-rile si tipiculu bisericescu. Orescia 2 Oct. 1866.

Nicolau Popoviciu,
Protopopu si Inspect. scol. Districtuale.

Nr. 29—3 **Concursu.**

Pentru ocuparea postulului de invatiatoriu la scól'a comunala gr. or. din Tomnatecu in comitatulu Zarandului se deschide concursu pâna la 20-lea Octobre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 160 fl. v. a. cuartiru liberu si 4 orgii lemne de focu.

Concurentii pâna la terminulu pusu, sa se adredie la subscrisulu cu documentele necesarie.

Hondolu 28 Sept. 1866.

Basilu Puposiu
Protopr. si admin. alu Tractului
Zarandului.

33—1 **Concursu.**

La scól'a populara din Sita—Buzeu in Trei Scaune, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 f. si cuartiru liberu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se astérna petitiunile scri-se cu mân'a loru, si proviedute 1) cu atestatu de botezu, 2) cu atestatu de absolvarea cursului pedagogicu, séu celu putinu 4—5 clase gimnasiale si 3) atestatu de purtarea morala la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Brasiovu in 3 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopiatului gr. res. alu Trei-Scauneloru.

Ioann Petricu,
Protopopu si Insp. scol. Districtuale

Editura si tipariulu tipografiei archidieceane.